

Cancelaria Redactiunii;
Matul inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuinta Redactorului:
Matul inf. alu Dunarii, Nr. 19.
Corisorele nefrancate nu se vor
vimi decât numai de la coresponden-
tii regulari și „Federatiunii“
Articlii trămiș și nepublicați se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va ești Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminéti'a.

Pest'a, 3/15. apr. 1868.

Ori în ce vestimente ti-vei imbracă semtieminte, ori în ce tonu vei vorbi, si de vei vorbi purpea în forma de petitiune, de rogamente, de cerere, și suplica, tot leun'a „agitez“ daca vorbesci despre romani, daca spuni ungurilor ce pretinde națiunea romana, daca le dovedesci că si națiunea romana are drepturi si că ei nu-i place, nu-i potă place a se lăeda de sine, de drepturile sale, de patri'a sa. Dioda cumca ungurii nu vedu in asemenea cuvinte de astă „agitatiune“, ne dă si astă-di diurnalulu partid oposiționali: „Hazánk,“ care ne spune că „Federatiunea“ a capetatu procesu de presa pentru agitatiune in contra uniunie Transilvaniei, care este lege si apta complinita, de si inca neesecutata. „Nici unu omu a mintea sanetosa nu va potă dîce cu dreptu cuventu, agitez, daca arcti graiul națiunei romane, asiè pream se manfestea, daca reclami, intre marginile dreptului, a le dreptătii si a le bunei cuvenintie, derepturile nei națiuni neconsiderate si nendereptătite, despre carei sorte se trateaza intr'unu statu constitutiunalu (!) tra a o intrebă, ba chiaru in contra espressei ei votante, si in contra repetătoru ei proteste, — de unde educemu că ungurii favoriti de sorte, can lu totu-si edu in asemenea lucruri „agitatiune“, intru atât'a au orbitu de graticle poterci, la care au ajunsu, in astu si-au pierdutu mintile, séu in casulu celu mai unu intru atât'a s'a incarnat in ei ide'a de a vedè unu unguri si de a audî numai voci unguresci, in celu putien filounguresci, in cătu, mane alta, daca voru urmă totu pre calea acăstă, vomu jungsse si momentulu, in care si daca ne vomu da numai „buna demanetă“ romanesce, inca vomu fi timrati de „agitatori“. Ori care să fia caus'a acestei proderi a loru, nu ne batemu multu capulu cu ea; — inse ince la rondulu nostru a protestă cu tota soleitatea contra insinuărilor de agitare, contra atrăuirei unui rol, ce numai loru li se cuvine, ce numai la ei se poate aplică. Este la rondulu nostru a le spune, că daca vreu să vorbesca de „agitatori“, să cerce astă clase de omeni la ei si numai la ei, că-ci romanii nu se află. — Este la rondulu nostru a le postrofă ungurilor, că numai d'ntre ei au „agitatu“ „agitez“ inca si astă-di chiaru si in contra Dinastiei, ince la rondulu nostru a le spune, că daca vreau să vorbesca de „agitatori“, să cerce astă clase de omeni la ei si numai la ei, că-ci romanii nu se află. — Este la rondulu nostru a le postrofă ungurilor, că numai d'ntre ei au „agitatu“ „agitez“ inca si astă-di chiaru si in contra Dinastiei, ince la rondulu nostru a le spune, că daca vreau să vorbesca de „agitatori“, să cerce astă clase de omeni la ei si numai la ei, că-ci romanii suntu agitatorii, si nu romani. Nu vei află exemplu, ori cătu te vei suci, care să-ti dee dreptu a aruncă pre capulu cutărui romanu timbrulu de agitatoru.“ Ve poteti convinge, daca vreti, pre totu momentulu, că romanii suntu omenii paci, ei inse- tenu cu trupu cu sufletu de derepturile loru; uniu- ea vostra o recunosceti numai voi, era națiunea romana n'a recunoscutu nici odata, că-ci nu s'a facu in inovarea ei; stămu pre terenul nostru, tie- emu la rescriptele pr'halte, cari vi le-am citatul de- sile ori; națiunea romana nu recunoscem nimic' ce si facutu séu veti mai face fără inovarea ei, si daca tu credeti, că națiunea romana semte asiè, potere veti, poftim, dati-i unu congresu națiunale, dati-i unu fragiul universale, intrebati-o, si apoi, nu ne pa- se fumă noi demintiti. Pan' atunci-a inse, insem- ati-ve bine, că procese de presa veti potă voi intenta in căru diurnalul romanu, le veti potă sugrumă, pru apără altde, si pre accele-a le veti potă nimici, dura vointă, derepturile națiunei romane nu le potă sugrumă pentru totdeun'a, de ati mai ave- ca 20 de ministri pre langa cei 20 ce-i aveți astă-di companionul vostru!

Camer'a deputatilor Romaniei nici-candu n'a evolutat mai multa activitate ca in tempulu din

urma. Guvernul liberalu si patrioticu, sprinjinitu fiindu de majoritatea camerei, reese cu cele mai folositorie proiecte de legi, d'ntre cari cu astă ocasiune amentimur numai doue, anume: proiectulu de lege prin carea embaticurile d'in Iasi se dau Romanilor lipsiti de mediuloci. Legea d'in cestiune e mai multu decât patriota, că-ci contribue la sustinerea si intarirea naționalitătii romane, unde ea era amenintata cu extropire d'in partea elementului strainu. Alu doile proiectu de lege se referesce la organizația poterei armate a tierei. Camer'a Romaniei revotandu acăstă lege d'in 1863, a votat una d'in legile cele mai mari si mai naționali. Intonamur si noi cu „Romanulu“, că Roman'la trebue să se pregatesca, ca la deslegarea cestiunii orientali să pota duce rolulu maretu, ce i-a destinat provodint'a si Franci'a; si astă nu o va potă face de cătu fiindu bine armata. Cu libertate si dreptate in una mana, in cea-l-alta cu arma, Romani'a e chiamata a conlucră, ca staturile d'in Orientu să-si iee echilibriul loru natural, compunendu-se dupa naționalitătii, precum este in apusu Franci'a, Itali'a, si este in ajunu de a fi si Germani'a.

In imperiulu otomanu nemultumirile se dau totu maitare pre fatia si miscările incepdu d'in tote părțile. Candi'a inca totu n'a desperat, comitetulu secretu bulgaru lucra necontenit; prochiamatiunile resaru ca ciupercele dupa ploia, bosniacii urmeza bulgarilor. — Pan' acum numai crestini erau, cari lucrau in contraportii, adi ei devinu cu multu mai tari, fiindu că simusulmani dau mana cu ei, séu separandu-se formeza conspiratiuni contr'a Sultanului. Atâtea necesuri pentru unu omu morbosu, ce diace pre patulu mortii, si nici unu amicu! Intre atari impregiurări nu ni va pară curioasa ilc'a unoru consiliari ai Sultanului, ca să recunoște de buna voia nedependint'a deplina a Romaniei; căscigandu estmodu pre Romanii in partea Sultanului. Dar fric'a, că atunci Serbi'a si vice-regele d'in Egiptu inca aru pretinde asemenea nedependintia, i-a facutu să depuna planulu, dora pana candu Romanii se va prochiamă insa-si de regatu nedepindinte. — S'au facutu incercări noue si pentru impaciuirea Candiei. D'in Constantinopole se scrie, că guvernul otomanu s'ar fi dechiarat a cede Candi'a Greciei, inse sub conditiunea, ca apoi poterile europene să-i garanteze pacea internă, ajutandu-i a molcomi poporele turburate. Tienut'a Turciei fatia cu Candi'a, si conditiunea propusa de porta ne facu a nu dà credientu acestăi sciri, ci trebue să o reducem la una simpla conjectura.

Satumare, martiu, 1868.

Diurnalul magiaru, asiè numit „Magyar Ujság“, in numerulu 19. d'in 1867, a inpartasit o epistola calumniantă, in carea caracterizandu pre prădemnul barbatu P. Branu, agitaria in contra lui dicundu: că ar nosu'i a formă Dacoromanii, contra intereselor magiare; cumă ca profesore de limb'a romana ar'deobligă pre tenerii studinti la gimnasiul Satumarenu, să vorbesca, si să se salute inprumutat romanesc, si altele.

La epistol'a astă, esită sub nume falsu, si-a trimis P. B. responsul meritoriu totu la acel'a-si diurnalul; potu inso pentru că a desfasuratu scrupulos'a problema fără de rezerva, responsul dinsului, nici nu s'a publicat u, nici nu i-sa retransmis.

Deci sintiindu-se atinsu prin amintit'a epistola, s'a adresat către ordinariatulu Gherlanu, cerendu si unu felu de satisfactiune, publicandu-se adres'a dinsului si in numerulu 11. d'in anulu trecutu alu „Sionul Romaneșcu“, unu corespondinte d'in Tasnadu traducendu-o pre langa o comitiva satirica o impartesiese in numerulu 29. ex 1867, in „Szatmári Közlöny.“

Lucrul e chiaru; magiarii ne voindu a strabate in meudu a lucrului, se marginira numai la comitiv'a corespondintei lui; facura comploturi, dechiarara pre P. B. de omu periculosu fatia cu interesel e loru, si incepura a seduce pre unii d'in

Pretiul de Prenumeratii:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 cr.
Pre anul intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.
Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tap'a tim-
brule pentru fiecare care publicati-
une separat. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costă 10 cr.

tre poporenii, cari apoi in frunte cu ex-senatorele V-szky formandu unu clubu, amintitul se proclama curatore primariu neaternatoriu (!) si partanii de curatori; cari astfel organizandu-se fără de scirea protopopului, pusera juramentu numai unulu altui-a.

Totu in acea-si dă ser'a vr'o cătiva au mersu la curatorele legalu M. N., pretindindu ratiunile, si cist'a basericai de la dinsulu care, vedi bine, ne socotindu-i pre respectivii de competinti in astă privintia, i rogă să se depare cu omenia buna; era ei vidiindu că nu potu reesi cu planulu, se carara amenintandu pre curatorele cu brachiu (?!).

Abiș trecuta cate-va dile, si caus'a veni in antea adunarei generale a cetatei (közgyűlés), unde confratii magari aveniru scire in ante despre tote acestea, care de care staruia să incurce lucrul cătu mai tare, si să-i facă margini cătu de existinse. Celo mai aspre motive si inculpări erau, că in scol'a romana triviale d'in locu, elevii romani invetia si romanesce, si că in baseric'a romana totu a dou'a dumineca, se tiene predica poporului si romanesce, si mai multe de soiul acesta se pledara in contr'a protopopului P. Branu.

Adunarea generale cetatiana se tieneă competitente a de-judecă caus'a, ma a fostu esmisa si o delegatiune spre incui-rare, care mai tardiu era s'a revocatu. — Asiè traganara si incurcara caus'a in restempu de 2 lune, pana candu partit'a se-paratistica avendu destulu tempu de a se organiza si incur-gia, a mersu pana acolo, catu si-a facutu sigilu base-ricescu deosebitu, cu inscriptiune magiară si cu datulu Nov. 3. (adeca diu'a rescolării.)

Candu a fostu lucrul astfelu incalcitul bine, adunarea gen. cetatiana, a in drumat pre separatisti să procedeze pre alta cale, spunendu că dins'a acumu nu e competitinte.

E de insemnatu că pana ce se tiescau acestea intrige, P. B. a telegrafat la Episcopia de Gherla, pentru sistarea causei si a esmiterei brachiului promisu, ce s'a si facutu.

Neodihnindu-se inse partit'a separatistica precum am intlesu a trimis lucrul la ministeriu, motivandu-si suplic'a cu nisice apucatura malitiose, si ne basate, care s'au si inregistrat in „Szatmári Közlöny“ nrul 3. a c.

Si fiindu că dupa principiulu V-szky anbaseric'a Satumareli nu e supusa autonomiei basericesci, dinsului va fi eratatu a usurpă dupa placu drepturile ei, deci a trimis la epipa o scrisoare in care se recomenda ca curatore nedependentu alu basericai gr. cat. de Satumare, provocandu ordinariatulu ca dupa formulariu tramisul de dinsulu să curentedie statiunea docentiala vacanta de clas'a 1. la scol'a triviala de Satumare, si se in drumedie pre recurinti ca cursele să le indrepede către dsa!

Ordinariatulu Gherlanu vediindu ratacirea amintitulu, si comp., a facutu dispusetiuni energice in astă privintia; a indreptat unu rescrisul către D. prot. P. B., in care dechiarandu de nule si nevalide tote faptele lui V-szky si consoliloru, i reprobedia toti pasii, ca o fapta nelegala, conturbatoria si vatematoria de drepturile basericesci si scolarie; se spune mai departe in rescrisulu pomenitul: „Ti-se lasa Fratia Tale, ca in data să dai de scire numitului poporen (V-szky) si toturor respectivilor că dupa ce in Dieces'a acăstă precum in tote eparchiele organizate sunt legi, statute si ordinatiuni aprobatu si prim cele mai inalte locuri, atât in privint'a organi- sarii curatoratului basericescu, cătu si in privint'a complini- rei statiunilor docentiali, fapt'a acelui-a prin care se usurpedia numele de curatore, si ca atare si-aroga si-si dreptu si po- tere de a dispune precum s'a disu se reprobedia ect. După ce provocandu-se roscriptul la legile si statutele aprobate si prin ministeriul presentu in respectul modalitătii de a alege curatori basericesci, si de a curenta si complini statiunile docentiali, dispune „a să in drumat V-szky si consotii, la obser- varea legilor si a statutelor in vigore pentru diecesa; se dñe mai departe: „De aci vei vedè Fratia Ta, că nici singu- ru nu vei concede, nici curatorulu basericescu de pana acum nu va lasa, ca cei numiti mai susu să se mestee in adminis- trarea, său manipularea averei basericesci, cu atât mai pu- tenu veti era că să ie esmiterei a sine cist'a basericelui etc.

Dispozituna acost'a cetindu-se in fati'a poporului, ca mai mare parte, ce nu partecipase la clubulu separatistiloru mangare, si se bucurara de dins'a, era cealalta parte numai decât se coadună spre continuarea intrigelor! Unii d'intre corifei nu se rusinara a strigă in gur'a a mare, că dinsii voru espupe pre protopopulu la strada, voru rapă cheile de la dinsulu; era de la Curatorele cist'a cu banii basericoi. — Pre unii ca acesti-a nu-i considera magistratulu cetatiu de turburatori de linise, ma nici intentiune nu are, precum se vede, pentru a-i infrena, pentru că si respectivii (!) totu acolo tientesc, d'in preuna cu desbinatii, că succeden-

du-lă a departă de aici pre protopopulu P. B. să formezi d'in baserescă acăsta romana: „ó h i t ū m a g y a r e g y h á z.“ Cu acăsta idea extravaganta de căte-va decenie se cuprindu-nu numai renegatii rutheni, si rom. ci și insusi magiarii, — si speridia, că pentru a isbuti cu scopulu loru infernalu de lipsă a lovi în dlu P. Branu, după a scriptura „b a t e v o i u p a s t o r i u l u s i s e v o r u r e s i p i o i l e.“

Suntemu inse tari in creditia, că nu li-va succede, si in astă creditia ne intaresce: dreptul si sanctienă causei, energiă recunoscuta a lui protopopu atacatu, zelulu ordinariului gherlanu, opinionea publica a romanilor, si preste totu buneata Provedintiei, care totudeună ni-a ajutat a aperă caușă si interesele noastre cele sante!

Acuma asceptăm cu nerabdare, cum se va desvolta mai departe acăsta causa, ce a atras atenția tuturor Romanilor d'in cotta; asceptăm resolutiunea ministerialui fatia cu problemă acăsta minunata, că-ci ppulu P. B. n'a fostu provocat inca spre a respunde; dsa a facutu cunoscuta starea lucrului la ordinariatu, sprinjinita de o dechiaratiune subserisa de 140. poporenii romani.

Acesta am aflat cu cale a le face cunoscute on. publicu, ca să judece pana unde potu conduce pe unii omeni, reputatea, rancorca, si ur'a personala, cari prin astfelui de căi ratecite facandu-se unele altor'a aspirezia a-si cascigă renume, calandu sub pieiore totu ce e dreptu si santu.

S. Miti D.

Blasiu, 29/3. 1868.

Dile Redactoru! Cetindu replică de la Oradea-Mare in „Nr. 40 alu Federatiunei“, mi se pareă, că ore care-va dulău de acei-a, pre cumu se descriu, că se află in Bihari'a, impintenatu, insabiatu, si cu sibi-ciu a mana, a plecatu să mustre pre pandurii săi, cu toti terminii si cu tote epitetele si amenintările triviale, ce acesti-a le sciu de rostu, candu intra in dulalime, pent'u că nu i ar' fi facutu pre placulu Domniei sale.

Si ve marturisescu, că asprimea si durită stilul me confirmă deplinu in acăsta convingere, daca obiectulu d'in cestiune nu mi ar' fi permisu a intrevede că autoriu ei, „Selageanu“, trebue să fia d'in tagm'a preutesca, d'in tagm'a ace'a, a carei misiune este a predică caritatea eea mai perfecta creștinăscă, chiaru si fatia cu cei, ce ni-i cungetăm de inimici.

Eu nu voiu dace nimenui că este „fiiulu intunecului“, nice că iubesc „oseuranti-smulu“, de si subscríerea articolului chiaru atât'a me lumineza pre mine, si credu, că si pre altii, despre personă autoriu ei, pre cătu lu-a luminat pre Dsa suscriera mea, si pre cătu potu să lumineze pre cine va suscrierile de „Ternaveanu, Ardeleanu, Chiooreanu“ etc. etc., despre personale, cari de multe ori stau sub aceste suscriptiuni.

Nu-lu voiu numă „ignorantu“, nice-lu voiu relegă „să mai inventie“, de si nimene nu este atât'u de inventiatu, cătu să nu aiba lipsa nice de unu studiu ulterior; acăstă insusire nu si-a atribuitu-o nice unu omu pre suprafaci'a pamentului; amintescu numai, că ar fi de unu folosu forte mare, daca Oradiei ar scăpa de intrebuintarea unor termini deveniti proverbiali, si pre cumu se vede creditari la unii d'in Orade, cari sună: trage-ti grosită; tace-i magariule etc. etc. Apoi cu atât'u mai puiniu mi voiu permite a-lu relegă la tacere, cumu face Dsa cu mine, acăstă ar' fi una absurditate, ar' fi a me luptă cu nepotintă.

Asemenea dechiaru, că nu am avutu si nice vreau să am nemicu cu clerul diecesei ora-lane, si nu potu de cătu să-i grăulezu pentru complimentele gadalitorie, ce-i se facu cu profusiune d'in partea strainilor. Nu voiu judecă eu nice despre cătu să radicatu d'in minoritate, si la ce gradu de maturitate barbatescă va fi ajunsu elu. Atât'a sciu, că minoritatea copilaresca, si maturitatea barbatescă nu se judeca nice după starea materială scăpată, nice după lefe si salarii, nu după cioroci, si nici după sunetul matasarielor, ci ambele aceste au cu totul alte criterie, alte note caracteristice.

Voiu atinge căte-va puncte pre scurtu si in modu cătu se poate de obiectivu.

Candu am tratatu pararea de la Lugosiu, am calificatu-o cu tota sinceritate, că ea are o base, cătu se poate mai democratică si mai constitutiunale, si n'ar' avă de cătu a se bucură d'in anima toti grecocat., candu Episcopii nostri, ingrigindu-se mai mult de binele suflatoru incredintate loru, ar redige intr'unu sinodu provincial, una constitutiune basericesca, in care să intre si să se faca in trupu si pararea de la Lugosiu. Inse am dechiarat totu una data, că intru impregiurările de fatia, in considerarea anomaliei, ce domnesc in diecesele sufragane, trebue să ne tienemu de ceea, ce avem, să ne aperămu dreptul de alegere cu tote poterile, că-ci numai acăstă, esercentu mai antău de tote diecesele, ar potă fi basea la una constitutiune mai perfecta basericesca.

Eu nu precep de locu, unde află S. contradicere, necosecintia si nelogicitate in citatiunea canonelor de la Sardică si Antiochiă. — Acesta le-am

adusu numai, ca să se arete modalitatea, ce a custatu in Baserică nostra cercu-scrisa chiaru de cătra concilie ecumenice, si am lasatu in voi'a fia-sce căruia-să cerce, daca una alegere a Metropolitului de către toate diecesele sufragane are analogia in tota Baserică a incepudu de la Christosu, pana in prezente.

Daca diecesele sufragane si-au sacrificatu dreptul de alegere asăi usioru, Archidiocesă nu poate suferi, ca prin amestecarea Eppiloru sufragani de semnat de către regim, să se dă una lovitura de si indirecta, dura de morte, si dreptul ei de a-si alege capulu basericescu.

Nu ne mai imbete cu apa Dlu S., candu incepe a ne înșiră drepturile Metropolitului a supr'a dieceselor sufragane. Unu singuru dreptu mai esentiale a remas Metropolitului a supr'a dieceselor sufragane, si acestu-a e dreptul de a judecă causele aperate in instantă a II-a, er' cele alalte n'au nice unu pondu, ba mai multu se potu numă sarcine decătu drepturi.

Cetesca Dlu S. chiaru si Enchiridionulu, „celu primiu cu aplausu de către lumea apusena“, si acolo la p. 189 §. 97. va affă, că Metropolitul mai are dreptul onorificu de a convoca sinodulu provincial, si de a-i presiede, dura apoi nemieu nu poate face fără de invocarea celor alati Eppi, nu are decătu unu votu singuratecu. Apoi după căte sinode provinciali s'au tienutu la noi, cerce Dlu S. cătu va voi, et erit magnus Apollo, de va gasi vre unulu. — Metropolitul mai are dreptul de a confirmă si consacră pre episcopii sufragani, alesi de către ei alati Eppi sufragani, de la care alegere d'insulu trebue să remana afara. Aleca Metropolitul are dreptul de a primi de bunu totu, ce facu Eppii sufragani cu regimulu si cu Pap'a, fără de a potă dace macaru unu cuventu; — si apoi acestu-a e dreptu, care are să justifice concurgerea Episcopiloru sufragani la alegerea Metropolitului?

„Punctu 4 sună asăi:“ Ad jura Metropolitarum referunt aliqui etiam jus Episcopos suac provincias officii incurios a l officium revocare, sed hoc jus summi Pontificis est, qui Episcoporum ordinarius judex est. Praeter haec non competit Metropolitis jurisdictione in suffraganeas dioeceses. (Can. 2. conc. II). Acum judecă ori si cine dacă drepturile Metropolitului suntu mai multu său mai puțienu de cătu tabula rasa.

Dara canonului de la Sarică noi i opunemus dreptul si praceea secularia a basereci nostre, prace si dreptu, a carci urme le affămu demarcate inca in I. Conciliu ecum. (a. 325); prace si dreptu, despre care S. Ciprianu serie destulu de chiaru in epistolele sale, si pre cari toti canonistii eclesiastici le inseamna in opurile loru, la tratatele, ce atingu acăsta materia. (Vedi jus can. universale, auct. A. Reisenstuel, — Jus eccl. prot., auct. Boehmer, — apoi Tomászini vetus et nova eccl. disciplina, Selvaggio, etc. etc.) Ma urmele ei sicure suntu sapate fără de nice una indoicla si in constitutiunea feudală a patriei noastre. Si candu noi ne-amu unitu cu baserică Romei, ne-amu unitu in creditia, nu inse si in disciplina, ritu si modulu de guvernare.

Trebue să-lu caprinda mirarea pre ori si cine resfoiesce Enchiridionulu, si nu află in elu nice una urma, nice una amintire despre dreptul de alegere, ce lu-a esercentu Baserică Traciei intrege, pana ce era sub unu capu. — Daca modalitatea in cca mai mare parte a imper. austr. si a Basereci, este, ca Eppii să se propuna de Domnitoriu si să se preconizeze de Pap'a, exceptiuni basate pre dreptulu canonice, si pre praceea secularia se potu dă, si n'are dreptul nice unu juristu, ca să le treca cu vederea, să le ignoreze, — alesu candu le cunosc bine — numai pentru ea opulu lui să fia imbratissatu cu „aplausu“ de unii său altii, pre a căroru mora mena apă.

Cetesca ori cine pre Helfert, si acolo va affă intre altele si unele exceptiuni de la legea vigente.

Eu vedu bine, că la tote acestea Dlu S. mi-opune dreptul patronatului, cc-lu are Majestatea sa, mi-opune art. XIX. alu concord. austr., care sună: „Majestatea Sa imperatulu intru alegerea Eppiloru, precari, in poterea privilegiului apostolicu ereditu de la serenissimi săi antecesorii, i-presenteza S. Scaunu spre institutiune canonica, au i numesce, se va folosi si in venitoriu de suatulu Episcopiloru, mai alesu a celor comprovinciali.“

Si eu concedu, că impregiurările tempului mai tardiv au schimbatu d'in multe cause si in multe privintie practecă cea vechia a alegrei canonice. Recunoscu că domnitorii nostri, ca regi apostolici ai Ungariei, in decursulu vecurilor, si-au cascigatu prerogative forte inseminate, cu privire la afacerile basericescii. — Dara cu tote acestea se scie si ace'a, că, chiaru si dupa er'a concord. din 1856, Archiepiscopulu Salisburgului si-leprinde ca si mai nainte dreptulu său seculariu de a denumi pre Episcopii de Secovil, Gurk si Lavant; că clerulu de ritulu armenscu d'in Galiciă, pana in diu'a de astăzi si-alege Archiepiscopulu pre calea votisărei; că

capitulele de Olmütz si Salisburg nu sunt impicate de locu a-si alege pre metropolitii loru; că urma, si metropolitulu rutenilor d'in Galiciă de mesce pana in diu'a de astă-di pre Eppulu de Prisea. Daca in casurile preatince au potutu remanvigore drepturile particularie chiaru si in budoare concord.: pentru ce să nu remana neatinsu si in putul de alegere alu Archidioceselor? si pentru să i-lu mai confunde cu amestecarea altor diecese segregati cu totul, avendu capii si Episcopii la Ci, pre cumu am mai spus-o, se intielege astfel prea bine.

Adeverat, că antecesorii Majestatei Sale au donat dominie frumose, inse eu intrebu, că ormanii pentru săroiele de sange, ce au cursu prea și de batalia intru aperarea statului, si pentru onele de contribuție banale, nu merita nice remuneratiune, decătu sub conditiune, ca pentru dominiu ori doare să-si pierda celu mai scumpu dreptul alu loru? Ore posesiunile de la Ora-dă-de-si Ciugudu in cottulu Albei inferiore, cumperat banii clerului si ai națiunei de către Atanasiu, in mana se află? intr'a cui mana au trecutu? nu in statului? Ore romanulu e totu condemnat a niciunigă nemicu si a pierde totu? ca unu paria, ca nomadu fără de patria, casa si mesa? Tristu la candu unii d'in romani, si plane conducatori, puse pasca turm'a cuventatoria, si-o inchipuesc chiaru ca pre una turma necuventatoria, si au atât'a conținta, cătu se pleca după tote venturile, terenul sine si turm'a.

Clerulu Archi-diecesei inca pana acum'a nu sacrificatu dreptul de alegere pentru nice una minu, n'a recunoscutu, si nici nu va recunoscu una data dreptului cui-va de a-lu sterge după plusia chiaru si Eppi sufragani.

Analogă adusa de Dlu S. eu fratii neuniti in casu candu E. S. d. Metr. Siagun'a ar incă d'in vi de una parte m'a suprinsu, că ce nu asteptă de la chiaru Orlanii să se provoche la schismatul — er' de altă, ea nu are de a face nemicu cu dreptul nostru de alegere; ci ea mai multu doarme teza dorintă Dlu S. de a vedea acestu dreptul stersu, pentru că, rogu-te, n'i s'a restituitu Metropolită si teoriu Dsale de a se potă pierde ce dreptul basericescu pentru una micu cascigare de jure aveamu dreptu. Eta exemplu de Reichverwirkung pre terenulu basericescu. — În principiu alinișu de schismatice, că împărăția potest, nu lu-a admis baserică, pentru că este vatematoriu autonomie si intereselor tocmai asăi nu potu a-lmitre diecesele, cari au deputul de a-si alege capii loru, principiu că împaratul si Eppii sufragani, tote le potu d'in aceleasi cause. Citatiunile de „pasă oile mele“ etc., si „pasăeti, care este via credintă a turmă lui Dieu“ etc., se feresc la credintia si la dreptul de guvernare la care are dreptul de alegere episcopu in turm'a lui credintă, — dovela praceea d'in secolii de antău si secericei, dovala suntu usurile particularie, ce acumă nu s'au potutu sterge, pre langa tote condacne, ce le-au facutu Pontificii romani eu domitorii tierelor.

Apoi o repeticie, că n'avem nice una de a ne veri in codă latinilor, asimilându-ne in tote loru; acăstă nu numai că nu ni-ar' aduce unu folosu, ci inca forte multu ni-ar' strică, atunci amu fi legati de lumea latina, care, amesurătulorii ei, forte anevoia se potă miscă spre una reformă in privința disciplinaria, ori administrativa; er' ajutoriu material spre inaintarea națiunale cătu amu capetă, lumineze-ne indafatul, că imperatul, pentru că au suscris si nostri basericesci concordatul, a stipulat si XXVI. despre dotarea parochiilor catolice de putul orientale, dura promisiunea acea, pana in de astă, a remas litera morta. Mai lumineze-nestru, că Metropolitul Atanasiu a cedat dreptul si a alorui sei, ce-lu avea la 6397 fl. Archidiocopului Colonits, sub expresă conditiune, ca si dice in Albă-Julia unu gimnasiu latino-romanu, gimnasiulu, pana in diu'a de astă, nu s'a radințe se scie, ce s'a facutu cu acelă banu. Asăi, in de a ne ajută, ni-a luat si ce bieta amu avut priu alu nostru. (Vedi Mnsc. Hevesiane f. 304).

Ce se tiene de scupulii, ce i-au radicatu astăii romani cu D. C. Papfalvi in frunte, asternând memorandul in acelu sensu, că totu Transilvania parte la alegerea Metropolitului, Dlu S. este putul de opinie cu mine, si bine face, că o mă produce odata. Dara Archi-diecesanii speră regimulu M. Sale, va scăi pretiunii memorandulu lu-a ca purce-lectoriu de la cătă-va ablegati de pre cari dinsăi nu i-a incrementat de la să face vre unu pasiu pentru restaurarea metropoliei, si plane nece de cumu in sunu in care lu-au facutu. Archi-diecesanii si au manifestat dorintă loru in manifestatiunile astăzi

pre calea reginului la tronulu M. Sale. Ori si cine ar dà alta parere, contraria cererei loru, conforme deroceptului seculariu, nu s'ar potè, cu cale, luà de base, spre a jignì, intr' una privintia ori alt'a, unu deroceptu pre care n'au avutu anima a-lu atinge nece unu monarchu, si nece unu regim u pana acumu.

Pre cumu vedui, d'intre tote mai multu se amarcesc Dlu S., pentru că eu, cumu dîce, am cutediatu a censură Enchiridionalu, „care e censurat, prin eruditii Italiei, Francei si ai Germaniei, si cu aplausu primitu.“ Ci dechiaru, că n'au fostu nece una censurare, fără una opinione precisa a mai multoru barbati eruditi, pre care eu numai am reprobusu-o. Altintre nu me miru delocu, că barbatii eruditi ai Francei, etc. etc., lu au primitu cu aplausu, că-ci ei de multe ori chiaru atât cunoseu relatiunile noastre, pre cătu cunoscemu noi pre a le Chinesiloru. Spre convingere, poftim a cete ce serie renamitulu eruditu germanu, Silbernagel d'in München, despre noi. Apoi a fara de acésta, Enchiridionulu a capetatu una tur-nura, atât de curatua latina, in cătu spre a-i face unu renume mai mare, nu i lipsesce, de cătu a-lu acoperi cu una — peleria de cardinalu...

Nu potu inchiaia mai bine reflesiunile mele la scrisoarea d'in Oralea-Mare, decât rogandu pre toti capii basorecei nostre, ca să iè in consideratiune cătu de strinsa principiulu celu atât de lamurit, profesatui chiaru si de basorecă Romei, care suna: Mantuitociulu, in privint'a disciplinaria si administrativa, a lasatù, ca aceste să varieze dupa locu, tempu, clima si alte impregiuri esterne. Acestu principiu este basca autonomiei basorecelor, respandite pre tota suprafaci'a pamentului. Pre d'insulu numai se pot edifică una disciplina si administratiune corespunditoria intereselor poporelor, ce se afla in diferite tiere si in diferite impregiuri locali si internatiunali.

i...

P. S. Chiaru pre candu inchiaiasem acésta scribere a mea, mi veni la mana si Nr. 43, alu Federa-tiunei, unde unu domnu corespondinte „de la ambele rîpe ale Somesului“, continuandu tratatulu său despre cine să fia pastori spiritualu alu turmei sca-pete romane, chiaru asiè me scarmena pentru citatele canone, ca si Dlu S.

Reu m'au intielesu si de una parte si de alt'a. Citatele canone le-am adusu numai, ea să se arete, ce feliu de prace canonica a custatu in basoreca inca in seculii primi ai ei, si că modalitatea insemnata de lugosiani, este cu totulu noua. Acésta modalitate ar potè fi urmata, numai candu s'ar face lege, canonu, pre calea toturor formalitătilor, si intarita de tote poterile competinte, ér' pana atunci nu potè incapă cu deroceptu de alegere, ce-lu are Archidioces'a de seculi, si ea nece că-lu potè sacrifică in favorea nimenui, numai, éca asiè, pre vorbe dulci!

Nu-si faca nece una spaima Domnului cor., că dora fusiunandu-se Tranj'a cu Ungari'a, regimul ar potè stramută scaunulu metropolitanu unde voru voj dupa placu; elu este legatu de Archidioces'a de Alb'a-Jul'i'a si are scaunulu său fipu, ce la-nice una intemplare nu se pot trece preste dealul crailui (királyhágó). Acesta este unu deroceptu chiaru asiè de intemeiatu, pre cumu este cel'a de a ave Metropolitu de Alb'a-Jul'i'a. Daca cine-va voiesce să fia metropolitu, poftesca si vina in Archidiocesă — daca lu-voru alege. — Ci eu intrebui pre Dlu some-sianu să-mi spuna, unde ar' ajunge regimulu, candu ar incepe a degradă Archidiocesele la diecese, si aceste-a le-ar' aduce la Archidiocesă, decât ori ar ajunge la demnitate de metropolitu vre unulu d'in Eppi? ce basa ar potè ave regimulu la astfelui de degrădări si aventări? — Daca absolutismul lui Bach n'a intreprinsu astfelui de motocosiri in organismulu ierarchicului alu dieceselor, potè crede cine-va, că unu regim, ce se numesce constitutiunale, se va apucă de asiè ce-va?

Anticităti.

Cetim in „Gaz. Trans.“ Giurulu Aiudului (Aegidiopole la strabuñii nostri) trebuie să ascunda inca multe anticităti in simbolu său. Pre la anulu 1848 se affâ acolo suptu una ruina marale una moneta memoriale gigantica in greutate la una diumatate foudu, de argintu curat 16 probe, care d'in man'a unui oficiu ajunse in un'a de jidancu, dela care o rescumparamu si cadiendu in man'a nostra i pregatiramu drumul la expuseniunea d'in anulu trecutu la Parisu, ca unu ce prè memorabilu. Despre istoriculu acestei monete nu se potu affâ mai multu. Ea se va fi afandu acum in museulu Romaniei, dupa cum me afidase d. I. Brezoianu, cui o cedasem, că vă si destinata. Monete de argintu, cari reprezinta capulu lui Traianu laureat pre partea adversa si inscriptiunea I. M. P. Traian. Aug. Ger. Dac. P. M. TR. P. si in partea aversa unu dacu cu manile legate la spate său cu capulu radimatu pe mana si inscriptiunea: Dac. Cap., s'au mai afatu dupa cum ne referă Medioborbis despre monetele lui Traianu: dar' acésta a moneta trebuie să fia regin'a monetelor lui Traianu, pentru că ea reprezinta victoria definitiva: pe o parte e reprezentat podulu cu stalpii si capitele lui cele colosali si admirante si Traianu laureat in caru de triumfu trecundu pre-

ste podu aservitul in deroceptu de unu pedestru; ea are inscriptiunea: V. T. I. R., (ad Vlpius Traianus Imperator Romanorum), ér' pe partea aversa castrul lui Decebalu (Clusiu); cornulu prisosintiei ocupandu marginea si revarsandu prisosint'a in cetate, la port'a castrului si Decebalu infigandu-si sabia in peptu, si d'in dererul lui adjutantele cu doi cai tienuti defene si sulitia in drept'a. De desuptu are inscriptiunea: OCV-PATA DACIA. Moneta e mai de ½ pollicariu de grosu. — Acesta moneta se afla si decopiată pe cusitoriu si inca forte bine atât aici, cătu si unu exemplar in museulu de la Nasaudu. Vomu tramite si la asociatiune si la maseulu din Blasius, Beiusiu.

— „M. P.“ ne descopere acum, că in Aiudu (nu in Romania unde se afla orasul de asemenea nume, ci aici in Transilvania), s'au mai afatu 1400 de monete de argintu si unele de aratru desgropate intr'o gradina din sinula pamentului, cari se credu a fi fostu immortamentate pe timpulu devastării tatarilor pe la an. 1658, deca nu de pe timpulu lui Mihai eroulu. Amu dori să fimu incunoscintiati de cei de acolo mai aproape ca domne, ce pe cetea pe noi, ca nu ne adunăm u d'in resputeri tote suvenirele strabunilor la unu muzeu romanu, ca vedindule jumimea se ingunchia inaintea loru si să faca juramentu, că nu-si va renegă nici odata glorii, ci să va face demna posteritate de gloriosulu trecuta prin marimea faptelor si esercitarea virtutilor, ce le admira lumea.

— La aceste-a mai adaugem că in septeman'a trecuta s'a mai facutu una descoperire interesanta de anticităti in Buda vechia, unde a existat in tempulu Romaniloru renumita cetate romana: A quincum. Anume: langa o caramidaria s'au descoperit doue morminte romane, intr'unul s'au afatu osamentele unui barbatu er' in cel'a-laltu ale unei muiuri; ambe secrinile de piatra au forma patrata. Secrinul barbatului e situat de la media-nopte către apusu si e mai simplu ca cel'a alu femeii, constă d'in petre varose in marime de 1 ½ urma fara vre-o inscriptiune. Secrinul femeii diace de la amedi către resaritul si e unu d'intre cele mai frumose anticităti de genulu acesta; are o lungime de siepte urme, o latime de trei urme si o grosime de 1/2 urma; constă d'in petre varose; acoperimentul e declinat in formă a coperisului de casa. Pre una lature a secrinului acestuia se vede forte chiaru inscriptiunea urmatoare: „Hic sita sum matrona genus nomenque Veturia, Fortunati conjux de patre Veturio nata ter novenos misera et nupta bis octo per annos unicuba, unijugaque post sex partus uno superstite obiit, Iulius Fortunatus LEG II. adj. P. F. (Legonis 2-dae adjutricis Piae felicis) conjugi incomparabili et insigni in se pietate.“

D'in aceste se vede că in acestu momentu diace muierea lui Fortunatu conducatoriu de legiune — precum să dice — d'in seculu alu doilea, si inscriptiunea de susu contine date interesanti despre relatiunile familiari ale acelui. Intr'o linii, cu inscriptiunea acésta se afla alt'a pre unu epitafiu despăcatu in doue:

ET IUNONI

(Et Iunoni)

AUR. VINDX

(Aurelius Vindex)

DUP. LEG. II. AD.

(Dupliarius Legionis II. adjutricis)

V. S. L. L. M.

(Votum solvit libens lubens merito)

La desgroparea acestor anticităti au asistat Maj. Sa imperatulu, ministrul Eötvös, dlu Romer archeologulu si unu publicu mare.

Sporâmu, că Societatea academica d'in Bucuresci constiuindu-se definitive in sesiunea mai de aproape va să faca despusetiuni pentru latirea studiului si scrutarii archiologice. Numai estu modu vomu fi in strare a mantui de manile strainilor multimea anticitătilor strabune, ce diacu respandite in Romania intrega. atât d'in colo, cătu si d'in coce de Carpati.

ROMANIA.

Adunarea deputatilor.

Siedinti'a d'in 18/30 Martiu 1868.

Se comunica o depesca a duii Offenheims, prin care declară, că mantiene concesiunea ce a propus, dar că primește si concesiunea Strusberg cu reductiunea pretiului chilometricu la 200,000 mil franci si cu o redactiune mai clara si mai indubitate. Se trimite la comitetul delegatilor.

Comisiunea instituita pentru cercetarea legei pentru reformarea armatei a depus la biuroul raportulu său. Camor'a otarosca a nu se tipari raportulu si a se discută proiectul de urgență, fiind că nu s'au facutu modificări fundamentali in proiectul publicat alu guvernului.

Se face o propunere pentru a se prelungi pana la sfarsitul sesiunei totu siedintiele Camerei pana la 7 ore sera, fiind că Camor'a are forte multe lucrări si altu-felu nu le poate lucra indestului. Se primește.

Se pun la votu indigenarea duii Frangopolu si capitaniului Barbieri. Se primește cu 39 bile albe si 23 negre.

D. Mehedintianu, raportorele comisiunii financiare, dă citire raportului pentru mai multe credite cerute de guvern pentru plat'a unor cheltuieli facute de Statu de doui, trei si patru ani. Se voteaza credetele de lei vechi 224, 580, 1800, 252, 2558; 7 par. 959, 20 par. 4716, 13,500, 34147, lei noui 2888, 88 b. lei noui 4444, lei noui 92,600.

D. Cociu, raportore, dă citire raportului asupr'a modificării legei de perceptiune. Raportul se adopta cu mici modificări de redactiune in proiectul guvernului.

Se dă citire proiectului cu modificările si adaugerile introduse de comitetul delegatilor.

D. Stirbei felicita pe guvern pentru presintarea acestei legi bine-facatorie, pe care o va vota cu cea mai mare placere. Sistem' ramise este cea mai buna si e adoptata in mai tota Europa, inse asta sistema cere mare controlu.

D. Cociu dă explicări si spune, că controlul nu privesce Camer'a ci pe ministeru.

Dupa unele explicări si d'in partea ministrului de finanțe se inchide discutiunea si legea se ie in considerare cu 61 voturi contra 1.

Se voteaza apoi legea pe articole si se primește fără discutiune astu-fel, cum au fostu modificate; apoi votandu-se in totalu se primește.

Se pune in desbatere embaticurile d'in Iasi.

D. I. Codrescu e de opinione, ca si locurile d'in pregiurul Iasilor inca să se assimileze cu cele d'in raionul Iasilor, inse numai pentru cei ce s'ar constata că sunt lipsiti de midi-loce. D. Negura exprima dorint'a de a se da si acele locuri.

D. Carp cere a se areta care e sacrificiul ce se cere a face Statulu.

D. Ministru Gusti explicandu, ca unul ce a fostu insarcinat de M. S. Domnitorul in ceteră si a descoperi, la ce suma se urca embaticurile d'in Tatarasi, areta că embaticurile crestinilor se urca la suma de 19,608 pre anu.

D. G. Bratianu sustine opinionea minoritatii comitetului, si cere ca acele locuri ce se dau asta-di embaticurilor, să nu se pota vinde de cătu Romanilor, ca se nu pota elemen-tulu strainu, ce amenintia acele parti ale tieri, a cotropi ele-mentulu nationalu.

D. Suci, Gheorgiu Holbanu vorbesc in acela-si sensu, apoi se inchide discutiunea si se primește luarea in considera-tiune cu unanimitate de voturi.

Se incepe discutiunea partiala si la art. 1-iu se pune unu amendamentu, prin care se cere, ca nu numai locuitorii d'in raionul ci si cei depre proprietatiile Statului, imediatu lipite de orasul, să se de de veci embaticarilor. — D. G. Stirbei combate amendamentul d'in punctul de vedere financiaru.

Ministrul de finanțe viindu la cestiunea de economia sociala, areta că comisiunea a schimbatur cu evenimentul de nationalitate romana in celu de religiune crestina, si pentru că e sciutu, că nu potu fi de nationalitate romana de cătu crestinii, redactiunea comitetului ar fi o fanfaronada de intolerantia religioasa. Asemenea pentru distinctiunea de stari, dui cere a se intinde legea peste toti.

D. Mavrogeni propune unu amendamentu, prin care se cere, ca să se numere in legea acésta si locurile, ce si tienu de Iasi si cari cadu afara d'in bariera. — Comisiunea respinge amendamentul.

D. Carp propune unu amendamentu, prin care se dice ca să se improprietaresca toti embaticarii d'in circumscrip-tiunea comunala a Iasilor.

Se pune la votu amendamentul duii Codrescu si se respinge.

Se pune la votu amendamentul duii Mavrogheni si se respinge.

Se pune la votu amendamentul duii Carp si se re-spinge asemenea.

Se pune la votu proiectul comisiunii primiti si de guvern, si se adopta.

Art. 2 si 3 d'in proiectu se primește fără discutiune. Se procede la votarea in totalu cu bile si se primește.

D. Ministru Gusti, ca deputat de Iasi multumesce Camerei pentru acea lege, d'in partea toturor iasiensilor.

D. Ministru presedinte, dă citire mesagiului, prin care să prelungesc sessiunea Camerei pana la 1 Maiu viitoru.

Se dă citire proiectului de lege pentru inarmarea tieri, si contraproiectul minoritatii comisiunii compusul de D. I. Lecca. Aceste proiecte fiindu prea lungi au luatul timpulu pana la ora 7, remanendu discutiunile loru pentru siedint'a viitora.

Siedinti'a d'in 19/31 martiu 1868.

Intre comunicările dilei este o propunere subscrisa de vr'o doue-dieci deputati, prin care ceru că in vederea apropiarei serbatorilor Pascilor si a afacerilor, ce chiama pe deputati la asta epoca pe la resiedintele loru, Camer'a să se amane de la 25 curentu pana la 1 Maiu. Propunerea se primește cu 43 voturi, contra 40. La ordinea dilei este discutiunea generale asupra proiectului de organizarea puterii ar-mate in Romania.

D. I. Lecca. Serviciul interior se face de 3000 do-boranti si pazirea fruntarilor de 5000 graniceri. Si unii si altii fiindu in forte micu numeru, abiè potu face serviciile ce le suntu impuse si n'au de locu timpu pentru a se exercita. Actualul proiect este totu celu d'in 1864; nici o diferența la numerul dorobantilor si granicerilor; la trupele de linii s'a mai adaogat pe langa cele 20 mii inca 10 mii. Dorobanti si graniceri voru urmă dar numai a face serviciul interior, nu voru fi o armata, si cele 10 mii de se voru adaoge la cele 20 mii de armata regulata abiè voru fi destul de numerosi pentru a potè să se instruesca, că-ci nu voru fi ca acumu necontentit de serviciu. Dar D. ministrul a adaosu o putere noua, căte unu batalionu de militia in fiacare judecui; dar acésta armata nu va potè fi exercitata, abiè do voru potè fi buni tragitori, dar nescindu manevr'a cu dibacia, voru potè

fi invinsi de unu numeru multu mai micu de armata bine esercitata. Pentru ca armata se fia bine esercitata trebuie se fia disponibile, se nu fia ocupata ca acum cu garnizone, si pentru ca se fia astu-fel la noi trebuie o armata multu mai numerosa.

In proiectulu presintatu de d-lui a prevedjutu a fi armati 240 de mii de omeni. A generalisatu dorobantii si granicerii in tota tiera. In locu d'a prevede trei schimburi ca d. ministru, a provediutu doue-spre dicee. A impus dorobantilor si granicerilor tote serviciile pentru a lasa armata intrega disponibile. Dsa nu are incredere in militia; prefera unu batalionu de armata regulata la 10 batalione de militia, pentru ca spiritul face poterea armatei, si pentru a se forma acestu spiritu trebuie o disciplina si exercitie neincetata. Militile propuse in proiectulu d-sale suntu nesce adeverate ostiri permanente, pentru ca le pune doue lune si jumetate de servicie pe anu. Ele voru costa forte pucinu pe Statu, ca ci voru fi intretinute de comune. Areta anume catu a prevediutu in proiectulu d-sale pedestre, calarime, militia si reserve. Dice ca a voitul se cuprinda si garda nationala ore-cum in cadrele fortelor publice, ca ci este dreptu ca si cetatienii din orasie se contribue la apărarea natională. Areta importanta solutiunie acestei cestiuni in imprejurările de facia, ca ci daca no vom resolve bine, vomu fi er acusati ca suntemu incapabili a ne aperi si sustinem drepturile. Trebuie se luamu bine sema, ca ci de la asta solutiune aterna multu radicarea se coborarea noastră in opiniunea Europei. (Va urmă).

Mesajiu domnescu catra Domnii senatori si deputati.

Termenul de trei luni alu sesiunii ordinario a Corpurilor legiuitorie, avendu a spirat postea putene dile, si mai multe legi importante nefindu inca votate;

Ea prelungescu sesiunea actuale legislativa, cu patru-dieci si cinci dile, adica pana la 18 Maiu viitoru.

Datu in Bucuresci, la 17 Martiu 1868.

Carolu.

Ministrul presiedinte,
St. Goleșcu.

Noutăți Straine.

FRANCPA. Diuariul rusecesc „Golos“, tratandu mai este dile despre situatiunea politica a Europei, adresase Franciei căte-va admonitioni in sensulu acelu-a, ca asigurările de pace din partea Franciei nu voru avea nici unu rezultatu salutariu, pana ce Francia nu va desarmă. Ca respunsu la apostrofările acestei cetimii in diuariul oficiosu „Constitutionnel“ unu articolu, care se occupa cu desarmarea generala si e redigeatu, precum se dice, de-adreptulu din cabinetul imperatesc; desarmarea generala o acceptea in principiu, crede inse, ca aceea deocamdata e nerealizativa, pentru că nici unu d'intre poterile respektive nu e aplecata a face inceputulu. In sensulu acestu-a scriu apoi tote foile, cari stau in legatura directa seu indirecta cu regimulu francesc; multe d'intre acestea foie vorbesc intr'unu tonu provocatoriu si resbelicu, care, firesc, ca face impresiunea cea mai deprimatoria asupra publicului vedindu că armăriile grandiose se continua, ca candu inimicul aru stă naintea portelor Franciei. Se vorbesce, ca se va inainta unu corpu de elita de 12,000, armatu cu revolvere de constructiune noua, a caroru fabricatiune se tiene secreta. Fortificările Parisului inca se inarmează binisoriu. — La acestea observa „Avenir national“, ca pacea inarmata, ce se sustine acum, va trage dupa sine ruină finantiala si materiala a intregei Europe.

Saturile Europei au mai multu decât patru milione de soldati pre pioare; sustinerea si inarmarea acestorui-a constă pre anu siepte miliarde, fără de a socotii daunele, ce le suferă comerciul, industria si credetulu publicu.

PRUSIA. In 8 l. c. a decursu in Berlinu naintea tribunalului de Statu procesulu iu contra celor optu Anoverani, cari facusera parte din „legiunea anoverana“ si in urmarea aceea au fostu acusati cu crimă de les'a Majestate. Procuratorul supremu alu statului astă cercustări ingreunatorie: in estinderea complotului, constatatoriu din mai multe sute de persone; in mediul-locel de insemnate de căte-va milioane, si in incercarea de a rumpe o tiera intrega din teritoriul statului. Procuratorul de statu propune inchisore de 15 ani in eas'a de corectiune pentru capitanulu Düring, adjutantele regelui Georgiu; pentru contele Wedell, care a procurat banii receruti; pentru capit. Vogler, adjutantele principelui de corona din Anovera, si pentru locutienintele Holle, membrulu midiu-locitoriu intre legiunea recruitata si curtea din Hietzing; pentru capit. Hartwig si locutienintele Poter se propune inchisore de 10 ani, si pentru locutienintii Pawel-Ramingen si Heise de căte 8 ani; mai departe se cere, ca acusatii se pun sub inspectiune politiala pre unu tempu de 10 ani. Fiindu că acusatii nu s'au infatiasi in naintea tribunului, pertratarea se face in contumaciam; dupa ce

s'a ceditu actulu de acusatiune, tribunalul se retrage si dupa o scurta deliberare presedintele enuntia sentinta: „că acusatii sunt vinovati cu crimă de les'a maiestate, se pedepsescu cu 10 ani de inchisore in cas'a de corectiune si se voru pune sub inspectiune politiala totu pre 10 ani.“ Motivarea sentintei espune, că crimă de les'a maiestate e constatata atât dupa legile anoverane cătu si dupa cele prusiane; aru fi inse cu greu, a constatà in detaiu si apăvitatea fiacarui vinovatu, si pentru aceea pedeps'a se normeza in mesura egală pentru toti.

TURCIA. Afacerea cea mai urginta pentru regimulu turcesc e deslegarea cestiunii cadiotice. Se dice, că ministrii Sultanului s'aru invol la anesarea Candie prin Grecia, daca poterile apusene aru vola dă garantiele necesarie, că din casulu acesta de pre-ceedintia nu se voru trage consecintie daunose pentru intregitatea Turciei; Sultanul inse cu privintia la evenimentele, ce se prepară prin provinciile imperiului său, s'a declarat in contra cesiunii Candie.

Altcum resolvirea cestiunii cadiotice nu se mai poate amenă, fără de a dă Rusiei pretestu de actiune, că ci tomai acum sosescu sciri nove despre reneperera luptelor intre Turci si Cadioti. In 18 martiu s'au luptatii Cadiotii in cinci locuri, si au reportatui invingeri splendide asupra Turcelor, asiè incătu mai multe regimente turcesc (anume cele albanese) nici nu mai voiesc a se lupta cu insurgintii, intr'atâtua sunt de descuragiate, si ceru categorice, se le trameta a casa. — In Constantinopolea lucratorii din oficinele imperatesc au sistat lucările, pretindindu soldulu restant si garantia că pre viitoru voru fi platiti punctualu.

— Conjuratiunea din Bosni'a in contra Turciei ocupa pre dî ce merge totu mai multu terenu; priu prochiamatiuni respandite in tote laturile se provoca chiaru si Mohamedanii, se springesca „causa comună“, si li se asigureaza tote drepturile unei confesiuni nedependinti.

Viceregale din Egiptu inca face planuri de secesiune, si voiesce a le duce in deplinire indata, ce-i voru concede finantiele. Spre scopulu acesta se va contrage unu imprumutu de statu, pentru a carui negoziare s'au si tramesu aginti prin tote capitalele Europei apusene. Pentru acesta intreprindere regimulu Rusiei a promis ajutoriul său prin mai multi bancari parisiani, si asiè se spera, că imprumutul se va potă realisă pre langa conditiuni favoravere.

Varietăți.

* * (Unu ou rosu pentru tenerimea romana din Pest'a.) Domnul Dr. Joane Ratiu, unul d'ntre acei barbati romani, caror'a li-a fostu pururea la anima binele si fericirea natiunei nostre si a patriei, si care, cu deosebi in tempulu de fatia represinta cu unu caracteru aleveratu romanu opiniunea publica romana din Transilvania, — era de multu unu obiectu alu dorintiei tenerilor romani din Pest'a, cari voiau a-lu cunosee si a-lu salută. Prè stimatulu barbaru amintitul petrece cu amabilea si grațios'a sa soala de vre-o căte-va dile in Pest'a, in afaceri private. Tenerimea romana, indata ce i veni la cunoștința impregiurarea acéstă, grabi numai decât a salută si a bineventă pre barbatulu ascptărilor sale, pre ospele placutu. — Asta-di la 12½ ore, intreaga tenerimea romana, care se afla in Pest'a, merse la cortelulu dsale si dupa o salutare plina de recunoscintia, ce d. doctorantu in drepturi, Augustu Horsia, i adresă in numele tenerimeei pentru virtutile-i romanesce si pentru natiunalea sa tienuta politica, domnul Dr. Ratiu replică in unu discursu, dictatul de acelu focu si iubire natiunale, care caracteriza totu tre cutulu acestui barbatu, că dsa nu va incetă pana la morte de a-si iubă natiunea si de a se lupta pentru interesele ei, basate pre dreptate si adeveru. „Să ne notăm bine — dice d. Ratiu — ranele, cari inimicii nostri le infigu, că-ci la tempulu seu vomu cere drepta resplata; cu sum convinsu — inchiă dsa — că dreptatea in seurtu va trebui să triumfe.“ Tenerimea se departă entuziasmata de evintele romanesce a le destinsului barbatu alu natiunei nostre.

* * (Cele cinci milioane ale lui Kossuth.) Diurn. „Vos. Ztg.“ face urmatorile observatiuni la cele cinci milioane, cari Kossuth le-ar fi primitu din Prussia in an. 1866 spre scopuri revolutiunarie, pre cum spuse Perczel in vorbirea sa tienuta in adunarea honvedilor, era procum marturisesc „Politik“, nu din Prussia, ci din Ungaria, despre ce insu-si c. Adrássy, ministrul presiedinte, ar fi informatu forte bine.

,Incriminatiunea principale a lui Perczel — dice numitulu diurnal — "consiste mai cu sema in acea, că Kossuth nu a datu neci o socotela despre cele cinci milioane de franci, cari i-a primitu pentru scopuri revolutiunarie. Noi aducem a min-te dui Perczel, că elu a inspirat o spaima grozava la numerosii domni din tote partitele: fiindu că in casu, candu Kossuth s'ar senti indatorat a respunde pretensiunei lui Perczel, si ar vola dă una socotela nominale, ar trebui să urmeze d'acu unu scandalu, ca care n'a existat neci candu in yr'o tiera a Europei, si acestu scandalu a buna-sema n'ar' fi spre daun'a partitei stange, ci ar' compromite pre a coi barbati de statu, cari voiesc a stă-dia si mai loiali decât in susi regele, cari inse nu s'au sfatu, acum sunt căte-va lune, de a incăsi inca multisioru din numele cinci milioane.“

* * (Bol'a de consulate a magiarilor.) Diurn. „Augsb. Allgm. Ztg.“ dice cu privire la instituirea de consulate in Pest'a: „Abi se declară Turcia, că ea n'a avut neci candu cugetulu de a inainta in Pest'a vr'unu consulat, candu magarii si incep a vesti in lumea larga, că in capital'a Ungariei se va stabili unu consulat francesc, colportandu-se chiaru si numele consulului — care se dice a fi contele Castellane. Apoi, dieu, nu se scie, daca a „avutu Francia a candu cugetulu“ de a face macar unu pasiu, carele dnii magarii aru dorit si salută cu celu mai mare entusiasmu, ca unu semnu alu Ungariei independinte, inse in Viena nimeno nu scie inca nimica in acesta privintia, si apoi, pana un'a-alt'a, ministeriul „comunu“ nu va fi trocatu cu vederea si ignoratul.

* * (Sirupulu-Pagliano.) Sirupulu-Pagliano, remediu universalu, produs de mine pentru curatirea sangelui, s'a probat in cele mai multe casuri de bola, ca medicina pre deplinu indestulatoria, si se pota procură prin uniculu meu agintie principalu Stefanu Giergl, fabricant de cărti in Pest'a, piati'a Elisabetei Nr. 14; totu-odata mi-ieu libertatea a face atentu pre p. t. public la multele falsificări, si că comisiunile respective se executeaza prin dlu Stefanu Giergl tocmai asiè de promptu, ca candu s'aru tramete mie de-adreptulu.

Pretiul unui flaconu cu brosiura la olalta 1 ft. 40 kr.	6	" "	7	50 "
" 12	" "	" "	14	" "

Girolamo Pagliano
Profesoru in Florentia.

* * (Universitatea Clusiana.) Colegiulu profesorilor alu academiei de dreptu din Clusiu a elucratu unu proiectu de organizatiune pentru fundarea unei universităti in Clusiu. Elaboratulu profesorilor proiectea trei facultăti lumesci, cu 9 profesori ordinari si 4 extraordinari pentru facultatea juridica; 10 prof. ord. si 7 asistinti pentru facultatea medica; 2 prof. extraord. si 4 invetiatori pentru limbe la facultatea filologica. Salariul prof. ord. e statoritu cu 3000 fl.; a prof. extraord. cu 1500 fl.; a asistintelui cu 400 fl. si a invetiatorilor de limbe cu 300 fl. Rectorulu va primi unu adaosu de 600 fl. si decanul 400 fl. Spesole anuarie pentru facultatea jurid. si medica sunt proiectate cu câte 33,540 fl. pentru cea filos. cu 61,240 fl.; spesole directiunii facu 4300 fl. si pausialulu pentru midiocle de invetimenti 16250 fl. preste tota 149870 fl. Reducendu-se salariul pentru profesur'a ord. la 2400 fl. si a celei extraord. la 1200 fl. spesole anuarie se voru scariti la sum'a de 125870 fl. Pentru acoperirea acestorui recerintie se proiectea dotatiunea anuaria a acad. de dreptu cu 21000 fl. a institutului medico-chirurgical cu 17907 fl. si a gimnasiului de statu din Sabiu, caro se va desfinti, in sum'a de 16,792 fl. mai departe interesele mai multora fonduri ale tiei cu 28,649 fl. preste totu dara: 84,347 fl. Statul aru mai avea dara de contribuitu 65,523 fl. respective 41,523 fl. pre anu, si la inaintarea universitatii odata pentru totudeun'a 10,000 fl.

* * (Casu infiutoriu) In Oroslavje unu satu in Croatia s'a intemplat ca casenii unui tieranu fiindu eu toti pe afara, in casa a remas numai unu copilasius de patru luni, si fiindu usi a casei deschisa a intrat in casa unu porc si apucandu-se numai decât de bietulu pruncutiu, care era culecat in leganu, in căte-va minute totu-i-a mancatu capulu pana la trupa, si dupace cu acesta a fostu gat'a, partes calalita a trupului a luat-o din leganu in gura, si a esit cu elu afara din casa, — nefericit a mama siediendu chiaru in ambitul casei, candu a vedi porcul cu pruncutul in gura, a ametit de spaima si infiiorare, si abi le-a succesi si scote pruncul de la porc, — asta-pote servi de invetiatura si exemplu mamelor si mai cu sema acclora, earora li-e incintata grigi'a si crescerea pruncilor.

Sciri electrice.

Parisu, 15 Aprilie. „Journal des Debats“ afirma: Francia a refusat tote ofertele de alianta, si incungiuira totu, ce aru potă provocă si cea mai mica certa. „Journal des Debats“ crede, că faimile despre resboiu preste putieni voru dispară, pentru că n'au nici o baza seriosa.

Proprietariu, redactoru responditoru si editoriu:
ALESCANDRU ROMANU.